A°. 1841. N°. 160.

ARNHEMSCHE COURANT.

(De prijs dezer Courant, die geregeld *vijfmaal* 's weeks wordt uitgegeven, en wel op *Zondag*, *Dingsdag*, *Woensdag*, *Donderdag* en *Zaturdag*, is *f* 5 in de drie maanden.)

DINGSDAG 17 AUGUSTUS.

(De prijs der Advertentiën is, van *een* tot *vijf* regels *f* 1.00, en voor elken regel daarboven 20 centen, behalve 35 centen zegelregt, voor elke plaatsing.)

Buitenlandsche berigten.

TURKIJE.

Van de Turksche grens, 1 aug. Uit Gallatz schrijft men, dat onder de bevolking aldaar sedert eenigen tijd eene doffe gisting is waargenomen, welker oorzaak en doel nogtans niet bekend is. Het Moldavische gouvernement heeft zich, op de hieromtrent ontvangen mededeelingen, verpligt geacht, voor het mogelijke geval dat er ongeregeldheden plaats grepen, eenige militaire schikkingen te beramen; er werd, namelijk, een hoofdman met eene onbepaalde volmagt van Jassy naar Gallatz gezonden, om, gelijk het in dezelve op eene zonderlinge wijze heeten moet, »tegen de raja's en vreemdelingen, welke de openbare rust bedreigden, geheel naar goeddunken te handelen."

— Terwijl berigten uit Turksche bronnen den opstand op Kreta als bijna geëindigd beschouwen, geven Grieksche en Malthezer bladen geheel andere berigten. De »*Athena*" meldt, dat *Buty*, de aanvoerder der kleine zeemagt van Kreta, vier schepen van 6, drie van 3 en vier van 2 stukken, benevens drie branders onder zijn bevel heeft. Eene verordening der provisionele regering van 19 junij verklaart, dat alle schepen die onder Turksche vlag varen door de, onder het bevrijdende kruis van het Oosten dienende kapiteins als vijanden zullen behandeld worden, en benoemt den kapitein *Butu* tot admiraal der Kretensers. De »*Malta Times*" schrijft, dat de insurgenten, wel is waar, verscheidene nederlagen hebben geleden, maar in de gebergten der strijdkrachten van *Mustapha* en *Tahir*-pacha het hoofd bieden. De voorslagen der Engelschen tot bijlegging der zaak zijn door de insurgenten niet aangenomen. Zij willen, even als Egypte, zelfstandig zijn, tegen betaling eener jaarlijksche schatting. De »*Aeon*" een Grieksch blad, gelooft dat Kreta's lot ter zee beslist zal worden. — In Alexandrië was het gerucht verspreid, dat *Tahir*-pacha's blokkade-eskader voor Kreta door de Grieken verbrand was; doch dit gerucht vond geen geloof.

(*National-Zeit.*)

RUSLAND en POLEN.

In Odessa had het sedert bijna twee maanden, bij eene hitte tot 30 graden *Reaumur*, niet geregend, toen op den 20sten juli 's namiddags tusschen 5 en 6 uur een der hevigste orkanen losbrak. Bliksem en donder vergezelden denzelven, doch slechts weinige droppelen regen vielen er, en de hitte was 's namiddags onverdragelijk.

ITALIE.

Napels, 31 juli. Gisteren zijn HH. KK. HH. de prinsen *Karel* en *Albert*, broeders des konings van Pruissen, na te Livorno een bezoek bij Z. M. den koning van Wurtemberg afgelegd te hebben, met de stoomboot *Charlemagne* hier aangekomen, en twee uren na hunne aankomst door den koning van Napels bezocht geworden. De beide prinsen zijn voornemens een uitstapje naar Sicilië te doen. (*Allg. Augsb. Z.*)

DUITSCHLAND.

Heidelberg, 9 aug. De keizerlijk Russische staatsraad, Dr. *Labensky* uit Petersburg, welke den 20sten der vorige maand naar Heidelberg gekomen was, en gedurende dezen tijd in het hôtel *Zum badischen Hofe* logeerde, heeft zich dezen morgen vroeg met een scheermes den hals afgesneden. Zoo veel men kon vernemen, moet de omgekomene krankzinnig geweest zijn.

Weimar, 10 aug. De voormalige president van den Franschen minister-raad, de heer *Thiers*, is heden avond met zijne vrouw hier aangekomen en zal wel eenige dagen hier vertoeven.

München, 4 aug. Men verheugt zich hier zeer en, zoo wij hopen, in het geheele land over het besluit van onzen koning met betrekking tot de schorsing van *Eberhard*. Gelijk men uit goede bron verneemt, wordt daarin nagenoeg het volgende gezegd. De koning had de schorsing van *Eberhard* slechts kunnen bekrachtigen, want deze had geene liefde, maar haat gepredikt. Men wilde zien, of *Eberhard* tot nieuwjaar in zijne gezindheid zoodanig veranderde dat hij weder geschikt was eene predikantsplaats te bekleeden. Hij behoefde echter niet te verwachten, dat hij vóór dien tijd weder zou aangesteld worden; zoo lang er geene voldoende bewijzen waren dat er een andere geest uit hem sprak, kon hij in Beijeren geene aanstelling bekomen. Hij mogt wel ter harte nemen, dat zijn gedrag jegens den bisschop van Regensburg den dood dezes waardigen mans zonder twijfel verhaast had. Men wist wel, dat *Eberhard* in München eene partij had; maar het koninklijke gezag zou dezelve moedig het hoofd bieden. (*National Z.*)

Maintz, 11 aug. Het is weder een geheel gunstige tijd voor onze graanspeculanten, en jl. vrijdag kon men hen wederom, gedurende den markttijd, aan de koreubeurs in eenen zoo blakenden ijver zien, als of de hongersnoodjaren van 1816 en 1817 ons voor de deur stonden. Zonderling is het, dat er zoo vele menschen zijn, die het algemeene onheil tot hun voordeel exploiteren. Aan de gezegde graanmarkt zijn hier door deze speculanten zeer enorme levering-contracten gesloten; men spreekt van wel 30,000 malder op ultimo augustus, ultimo october 1841 en ultimo maart 1842 en wel zulks tot zoo hooge prijzen, dat zij, Gode zij dank, voor het tegenwoordige nog niet te regtvaardigen zijn. Want, ofschoon onloochenbaar, de graan-oogst slecht zal uitvallen en de tarwe-inzameling slechts een-derde gedeelte van eenen gewonen oogst zal opleveren, hebben wij toch gelukkigerwijze overal nog aanzienlijke oude voorraden; wij hebben geene zeer groote verzendingen, en er staan ons ook geene troepenbewegingen, noch politieke mouvementen voor de deur. (*Köln. Zeit.*)

OOSTENRIJK.

Weenen, 8 aug. Z. K. K. Majesteit heeft bij besluit van 6 junij de resolutie van 17 october 1840, waarbij de uitvoer van paarden verboden was, den 27 juli 1841 weder opgeheven.

PRUISSEN.

Dantzig, 31 juli. Op de twee mijlen van hier gelegen zeebadplaats Zoppot bevindt zich tegenwoordig de aartsbisschop *v. Dunin*; ook de zuster van den Poolschen vlugteling *Ignaz v. Gurowski*, welke onlangs de infante van Spanje geschaakt heeft, is aldaar. Over de familie *Gurowski* deelen de »*Elbinger Anzeigen*" eenige belangrijke opgaven mede. Deze familie was sedert de eerste verdeeling van Polen steeds eene aanhangster van Pruissen geweest en werd door den Pruisischen monarch in den gravenstand verheven. Verscheidene graven van dezen naam hebben zich langen tijd in Berlijn opgehouden en met name ook de vader van den graaf *Ignaz*, die zelfs in eersten echt met eene dochter van den toen veel vermogenden minister *v. Bischofswerder* getrouwd was, welke echt evenwel gescheiden werd, omdat de graaf aan de Poolsche opstanden tegen Pruissen werkdadig deel had genomen, weshalve hij, toen men hem in handen kreeg, langen tijd in de vestingen te Spandau en Glogau als staatsgevangene moest blijven. Later trouwde hij voor de tweede maal met eene freule *v. Cielezka*, bij welke hij zeven kinderen had, waaronder de nu 29-jarige graaf *Ignaz* en de bovengenoemde dame, welke thans met den Pruisischen kamerheer graaf *v. Mülinen* te Berlijn getrouwd is, behooren.

— Uit Berlijn schrijft men, dat verscheidene aanzienlijke mannen in de Pruisische residentie groote sommen gelds tot ondersteuning der Christen bewoners van Candia en tot bevordering hunner zaak, naar dat eiland hebben opgezonden.

ENGELAND.

Londen, 11 aug. Naar aanleiding van de jongste berigten uit Oost-Indië, waaruit bleek, dat het Britsch-Indisch bestuur nog altijd gewikkeld was in oorlogen met onderscheidene rijken of stammen in Middel-Azië, vestigen thans de bladen der oppositie de aandacht op de ongunstige uitkomsten, welke de oorlogzuchtige staatkunde van den tegenwoordigen gouverneur-generaal, lord *Auckland*, te dien aanzien, en wel bepaaldelijk met betrekking tot den oorlog met Afghanistan, heeft opgeleverd. De slotsom dezer redeneringen komt hierop neder, dat bij den 2den veldtogt naar Afghanistan, van januarij 1840 tot maart jl., de Britsche troepen 23 gevechten hebben geleverd, waarbij zij 13 nederlagen geleden, 1400 manschappen en 17 Europesche officieren verloren hebben; — dat het Britsch-Indisch leger thans jaarlijks eene uitgaaf van 3 à 4 millioenen p. st. vordert; — dat die veldtogten hoofdzakelijk strekken moeten, om den Shach *Soojah* op den troon van Kaboul te handhaven; maar dat deszelfs gezag zich bijna uitsluitend bepaalt tot de punten, waar hij tijdelijk door de Britsche troepen ondersteund wordt, — en dat inmiddels de vijandige gezindheid der Aziatische bevolking tegen het Britsch bestuur ... breidt.

Londen, 12 aug. Gisteren namiddag heeft de koningin eenen geheimen raad gehouden op het kasteel van Windsor. Tegenwoordig waren Z. K. H. prins *Albert*, de eerste lord der schatkist, de opper-houtvester, de minister van buitenlandsche zaken, en lord kamerheer en de ontvanger sir *Eduard Stanley*. De raadsvergadering heeft $2\frac{1}{2}$ à 3 uren geduurd.

FRANKRIJK.

Parijs, 11 juli. Van den kant der bewindslieden wordt aangemerkt, dat de laatste overeenkomst, ten aanzien der Oostersche aangelegenheden, alleen door Oostenrijk, Pruissen en Frankrijk te goeder trouw is geteekend, en wel, omdat deze mogendheden er wezenlijk belang in stellen, dat de onafhankelijkheid en onschendbaarheid van het Turksche rijk tegen de overmagt, het zij van Rusland, het zij van Engeland, gewaarborgd blijve. Van die zijde wordt dan ook verzekerd, dat de admiraal *de la Susse*, met twee linieschepen, naar de Dardanellen is gestevend, ten einde den loop der gebeurtenissen gade te slaan. De opposanten houden dit voor grootspraak, en meenen, dat, indien Frankrijk zich in de daad in de Levant wilde doen gelden, de admiraal *Hugon* met zijne vloot naar de Dardanellen of naar Smyrna had behooren te stevenen, in stede van naar Algiers, alwaar deze scheepsmagt niets te verrigten heeft; doch van elders wordt gemeldt dat de vrees van de achterdocht van het Britsche ministerie optewekken, de Fransche ministers heeft doen besluiten, om dien vlootvoogd vooreerst op eenigen afstand te houden.

Parijs, 12 aug. De Spaansche regering heeft thans insgelijks uitgevaardigd eene soort van manifest, in antwoord op de allocutie van den paus, waarin Z. H. verklaard had de regering van de jonge koningin *Isabella* voor alsnog niet te erkennen, en waarin de regering en het volk van Spanje beschuldigd werden, de vervolgers van kerk en geestelijkheid te zijn. Het daarop antwoordende manifest is wederom ongemeen uitvoerig. De wederlegging der beide door den paus geopperde grieven komen echter hoofdzakelijk daarop neder, dat op die, wegens de erkenning van het bestuur der jonge koningin, verwezen wordt naar de pragmatische sanctie

van 31 maart 1830, bevattende de beschikkingen van wijlen koning *Ferdinand*, naar de eenparigheid, waarmede alle klassen des rijks haren eed van getrouwheid aan de koningin *Isabella* en naar haar tegenwoordig onbetwist bezit van den troon. Ten aanzien der zoogenaamde vervolgingen der kerk, wordt in het manifest der Spaansche regering beweerd, dat geene zoodanige vervolgingen in Spanje hebben plaats gehad, dan tegen geestelijken, die, het heilige hunner bediening over het hoofd ziende, zich niet alleen in de zaken van het wereldlijk gezag gemengd hebben, maar dikwijls met de wapenen in de hand gevat zijn, burgers tegen burgers aanvoerende en al het mogelijke doende om de vlam van burgertwist blakende te houden. Van dáár dan ook, dat in Spanje de geestelijkheid, hare heiligste pligten aldus veelal vergetende, niet op die onderscheiding en dien eerbied aanspraak maken kan, welke anders aan dien achtingwaardigen stand betoond worden, enz.

— De ministeriële bladen melden, dat de minister van financiën met den eersten eenen nieuwen rondgaanden brief aan de prefecten zal afzenden, betreffende de volkstelling. Men is benieuwd naar den inhoud, en men verzekert reeds, dat hij daarbij al de toegeeflijkheid zal veroorlooven, welke de geest der wet eenigzins zal kunnen lijden.

— Men twijfelt alsnu niet, of de bewindslieden zullen bij de aanstaande bijeenkomst der wetgevende vergadering eene verhooging van belastingen voordragen.

— Bijzondere berigten uit Souillac melden, dat de fiscale maatregelen aldaar, zoo wel door de overheid, als de inwoners, zoo heftig zijn afgekeurd, als elders; derwijze, dat de lieden, die gelast waren geworden, om dezelve ten uitvoer te leggen, zich niet in het openbaar hebben durven vertoonen, maar dat de regterlijke overheden, met een deel soldaten, van Gourdon derwaarts gekomen, de bevolking tot nadenken en onderwerping hebben gebragt, en dat men uit dien hoofde het niet ongepast heeft geoordeeld, het berigt deswegens met den telegraaf over te zenden.

Parijs, *13 aug.* De drie grootste steden van Frankrijk na Parijs hebben zich voor de, door den heer *Humann* verordende volkstelling verklaard. Deze nuttige en noodzakelijke maatregel is te Lyon bijna reeds geheel afgeloopen, zonder de allerminste tegenkanting ondervonden te hebben. Ook te Bordeaux en te Marseille hebben de municipale raden de volkstelling [illegible] in de kleinere steden heeft zich dus het, door dien wijzen maatregel veroorzaakte misnoegen geopenbaard. In die steden daarentegen, waar de meeste verlichting geacht moet worden verspreid te zijn, heeft niemand de noodzakelijkheid en de billijkheid der volkstelling betwist.

Parijs, *14 aug.* Volgens de ministeriële dagbladen is het thans zeker, dat men voor het oogenblik het denkbeeld van eene tolvereeniging tusschen Frankrijk en België heeft opgegeven.

— De *Moniteur Parisien* had gisteren avond gemeld, dat er bij Villeneuve en Agen eenige onlusten waren uitgebroken. De heden ontvangen dagbladen uit Toulouse maken echter daarvan geene melding.

— Een dagblad deelt heden morgen eenige wetenswaardige bijzonderheden mede nopens het tractaat van 14 december 1831, waarbij de sloping van onderscheidene Belgische vestingen wordt voorgeschreven. Volgens dat dagblad zou in een geheim aanhangsel tot dit tractaat bedongen zijn, dat al zoodanige Belgische vestingen, welker sloping door het tractaat niet wordt bevolen, zullen blijven ter beschikking der 4 mogendheden, welker troepen als garnizoen in dezelve zullen worden toegelaten, in geval van eenen oorlog der mogendheden of van eene derzelve tegen Frankrijk.

— Te Toulon was het gerucht verspreid dat het escader eerstdaags zou worden ontwapend. Eenige schepen zouden aldaar verblijven, en andere naar Brest gezonden worden. Zeker is het dat de heer *Hugon* bevel gekregen heeft naar Toulon terug te keeren.

— Sedert eenige dagen merkt men aan de ministeriën van financiën en binnenlandsche zaken eene bijzondere drukte op, tengevolge van de aan de prefecten gezonden circulaire betreffende de volkstelling.

Tulle, *8 aug.* *Marie Capelle*, die tot dus verre het stellige voornemen had te kennen gegeven, om in oppositie te komen tegen het vonnis bij verstek en contradictoire debatten uit te lokken, schijnt thans te aarzelen omtrent de door haar te kiezen partij. Zij heeft aan den heer *Paillet* geschreven, om onverwijld naar Tulle te komen en ingeval die heer niet kwam, alsdan zoude zij geen gebruik maken van haar regt van oppositie. Hetgeen schijnt aan te toonen, dat *Marie Capelle* niet ernstig voornemens is, om contradictoire debatten uit te lokken, is, dat zij, in de sedert gisteren door haar verspreide geschriften slechts spreekt van zich in de openbare meening te regtvaardigen.

Zie hier den inhoud eener verklaring van heden ochtend zelven, waarvan reeds verscheiden afschriften door de stad zijn verspreid geworden.

» Ik wil mij verdedigen voor al degenen, die edelaardig genoeg zijn om zich aan de zwakke zijde te schaffen, en sterk genoeg om zich te vrijwaren tegen de besmetting des ongeluks. Voor deze menschen protesteer-ik tegen het vonnis, hetwelk mij schuldig heeft verklaard aan eene misdaad. Ik protesteer tegen mijne vijanden, waarvan sommigen hebben gespeculeerd op mijne eer, ten einde een weinig achting te behouden en waarvan de anderen op mijn leven hebben gespeculeerd om een weinig geld te winnen. Ten overstaan van die lieden protesteer ik en zal ik blijven protesteren.

» Gij hebt het gezegd, mijnheer *Barrot*, en ik dank u dat gij zulks hebt begrepen, ik ben onbeschrijfelijk, onverzadigbaar eerzuchtig. Gij vraagt welke arm sterk genoeg zal wezen om mij uit den afgrond op te halen. Dit zal de arm Gods zijn, mijnheer. Gij hebt mijnen naam met letters van slijk en bloed in de geschiedenis willen ter nederstellen. Ik wil mij hoog genoeg verheffen om onschuldig voor het nageslacht te verschijnen. God, die aan zijne schepselen begrip en geest verleent, zal mij den roem geven om uwe schanddaad te verbergen en de waarheid om uw oordeel te beschamen."

Tulle, *10 aug.* In den loop van heden morgen zijn aan *Marie Capelle* de twee vonnissen beteekend, het eerste op hare vraag om uitstel, en het tweede bij verstek over de schuldig-verklaring. Tegen het eerste dezer vonnissen heeft *Marie Capelle* zich onmiddelijk in cassatie voorzien, op grond dat dit vonnis in lijnregte weêrspraak was met dat van 3 mei jl., waarbij haar een uitstel van drie maanden werd toegestaan, om de ter harer verdediging noodige getuigen te kunnen indagen. Wat het vonnis betreft, krachtens hetwelk zij bij verstek wordt veroordeeld, heeft zij verklaard daartegen oppositie te stellen en ter zelfder tijd een rekwest ter verkrijging van een nieuw uitstel ingediend. Daar het in cassatie voorzien op het eerste vonnis suspensief moet zijn, meent en hoopt ongetwijfeld *Marie Capelle* dat de regtbank voor dit beroep in cassatie stil staan en de beslissing van het hof van cassatie afwachten zal. Als [illegible] *Laffarge* voor eene andere correctionele regtbank moeten te regt staan; als daarentegen het hof de cassatie verwerpt, zal zij andermaal voor de regtbank van Tulle te regt staan. In het geval dat de regtbank niet voor het beroep in cassatie mogt willen stilstaan en het uitstel weigerde, hetwelk mevrouw *Laffarge* bij haar rekwest aanvraagt, zoude zij zich in dezelfde gesteldheid bevinden als jl. donderdag, bij het openen der debatten, en in de onmogelijkheid, waarin zij, volgens haar systeem, is, om hare getuigen te produceren, zoude zij niet compareren. — Dus, in welk geval ook, schijnt het onmogelijk te zijn, dat ter zitting van aanstaanden donderdag, 20 dezer maand, de zaak in contradictoire debatten kunne worden behandeld.

BELGIE.

Brussel, *19 aug.* De ernst, waarmede bij voortduring over een tol-verbond met Frankrijk wordt gesproken, doet veronderstellen, dat er in de daad onderhandelingen op til zijn, of zijn geweest, om eene dergelijke overeenkomst te bewerken. Van den kant van Engeland niet alleen, maar ook van Duitschland, worden daar tegen ernstige bedenkingen ingebragt, en wordt beweerd, dat een dergelijk verbond, als den weg banende tot eene nog naauwere staatkundige vereeniging, allezins strijdig zoude wezen met het vredes-verdrag van 1839.

— Uit Vlaanderen wordt gemeld, dat van de hooge gronden, die een derde van het bebouwde land uitmaken, de rogge tamelijk wel is binnengekomen. Op de lager liggende landen was men echter zoo verre nog niet gevorderd.

Binnenlandsche berigten.

's Gravenhage, *13 aug.* Alhier is aangekomen de commissie uit aanzienlijken van Luxemburg, door Z. M. den groothertog bijeengeroepen, om de grondslagen te leggen van de toekomstige organisatie van dat groothertogdom en ter voorziening in deszelfs dringendste behoeften.

— Z. E. de minister van financiën heeft, bij kennisgeving van den 10den, ingevolge de wet van 27 december 1840, berigt, dat het gezamentlijk bedrag der schatkistbiljetten, krachtens die wet uitgegeven, op den 1sten dezer beliep eene som van *twee millioen guldens*.

's Gravenhage, *14 aug.* Men verneemt, dat er in de aanstaande week, aan de Tweede Kamer, eene nieuwe redactie van het ontwerp van wet, houdende de instructie voor de algemeene rekenkamer, zal worden aangeboden. Voorts verzekert men, dat er ook een ontwerp, betrekkelijk de maatschappij van weldadigheid, aan de Kamer zal worden voorgedragen en daarbij de geldelijke aangelegenheden derzelve, voor zoo veel zij in verband tot het rijk staan, zullen worden geregeld. Men spreekt voorts van de aanbieding van nog andere ontwerpen van wet.

— Dezer dagen heeft de gouverneur der provincie Zuid-Holland ter kennisse der plaatselijke besturen gebragt, dat het gebleken is, dat eenige plaatselijke keuren of reglementen van policie, enz., na de invoering der nieuwe Nederlandsche wetgeving op 1 october 1838, niet wel kunnen worden gerekend in alle deelen langer van kracht te zijn, als bevattende bepalingen, welke of dadelijk met die wetgeving in strijd zijn, of daarmede in de toepassing moeijelijk zijn overeen te brengen. Uit dien hoofde heeft de gouverneur, het noodzakelijk gerekend, met overleg van heeren gedeputeerde staten, de aandacht der stedelijke en verdere plaatselijke besturen om dit punt te vestigen, met aanbeveling, om de bestaande keuren, reglementen van policie en andere huishoudelijke verordeningen van dien aard, voor zoo verre zulks niet reeds is geschied, zorgvuldig aan de nieuwe wetgeving te toetsen, en, des noodig, naar aanleiding van art. 153 der grondwet, in verband met art. 70 van het reglement van stedelijk bestuur, en met art. 31 van het reglement op het bestuur ten platten lande, te herzien, te veranderen of te amplieren, en van die stukken vervolgens, binnen den termijn van tweemaal 24 uren, invoege als bij voorschreven reglementen is bepaald, afschriften aan heeren gedeputeerde staten van Zuid-Holland in te zenden. De gouverneur voegt er bij dat ongetwijfeld de belanghebbende besturen het, met hem, wenschelijk achten, dat, bij die gelegenheid, alle verspreide keuren en ordonnantiën zoo veel mogelijk worden verzameld, herzien en tot een goed geheel gebragt; dat alle door veroudering onbruikbaar gewordene bepalingen voor doelmatige plaats maken, en dat de meeste zorg voor eene goede redactie worde gedragen, ook wat orde, beknoptheid en duidelijkheid betreft.

— Bij de financiële voordragten, die dezer dagen aan de Tweede Kamer zullen worden aangeboden, is bepaald, dat nog in den loop van *dit jaar* zal worden overgegaan tot aflossing: 1°. *ƒ* 500,000 $4\frac{1}{2}$ pCt. amortisatie-syndicaat en 2°. tot de aflossing van *ƒ* 300,000 amortisatie-syndicaat ad $3\frac{1}{2}$ pCt.. De gelden, daartoe benoodigd, zullen worden gevonden uit hetgeen op de begrooting voor 1841 is toegestaan voor de overbrenging van de uitgestelde tot de werkelijke schuld, hetwelk reeds dit jaar *niet* zal plaats hebben, en hetgeen dus in verband staat met het plan, hetwelk dezer dagen mede aan de Kamer zal worden aangeboden.

Mengelwerk.

Redeneringen van NICOLAAS MACHIAVELLI over de tien eerste boeken van TITUS LIVIUS.

(*Vervolg van n°. 156.*)

HOOFDSTUK III.

Rome werd magtig door het vernielen der naburige staten, en door het opnemen van vreemdelingen.

Crescit interea Roma Albae ruinis (1). Zij, die eenen staat groote magt willen doen bereiken, moeten boven al zorgen voor eene talrijke bevolking, want zonder dezelve zijn alle pogingen vruchteloos. Dit nu kan men op tweederlei wijze doen, met zachtheid of met geweld; met zachtheid, door aan vreemdelingen eene veilige en voordeelige vestiging aan te bieden; met geweld, door de naburige staten te vernielen en derzelver bewoners met zich te voeren. Een en ander werd door de Romeinen zoo wel betracht, dat tijdens den zesden koning 80,000 weerbare mannen Rome bewoonden. De Romeinen handelden als de kundige tuinder die, om eenen boom te doen opschieten en goede vruchten te doen dragen, zijne eerste takken snoeit, opdat de stam zijne levenskracht behoudende, naderhand sterkere en vruchtbaarder takken vorme. Dat dit het ware middel is ter versterking en uitbreiding, bevestigt het voorbeeld van Sparta en Athene, welke, zeer krijgshaftige staten, en door uitmuntende wetten bestuurd, nogtans de grootheid van het Romeinsche rijk niet na bij kwamen; hoewel Rome onrustiger scheen en minder

(1) » Intusschen versterkte zich Rome met de puinen van Alba."

goed bestuurd. Hiervoor nu kan men geene andere reden geven, dan de aangevoerde; want door het ligchaam van zijnen staat te hebben versterkt, was het Rome mogelijk, 280,000 man in de wapenen te brengen; terwijl Sparta en Athene er nimmer meer dan 20,000 elk op de been brengen kon: en dit, niet omdat Rome's ligging voordeeliger was dan de hunne, maar uit hoofde van hunne verschillende handelwijze. Lycurgus namelijk, de stichter van den Spartaanschen staat, overwegende, dat niets zijne wetten zoo zeer zou kunnen verslappen, dan het opnemen van nieuwe inwoners, wendde alles aan om vreemdelingen te weren. Behalve dat hij hun geen huwelijk toeliet, geenen invloed in de regering, niets, in één woord, van hetgeen de menschen aan elkander hecht; voerde hij lederen geld te Sparta in, ten einde aan iedereen de lust te benemen om er handel te komen drijven, of kunsten en wetenschappen uit te oefenen: zoo dat de bevolking van dien staat zich nimmer aanmerkelijk vermeerderen kon. En, nademaal al onze werken bij die der natuur te vergelijken zijn: even onmogelijk als het is, dat een zwakke stam eenen zwaren tak schrage; even onmogelijk is het, dat een kleine staat sterker of grooter staten beheersche; al bemagtigde hij die voor een oogenblik, het zal hem gaan als den boom wiens takken te zwaar zijn voor den stam; onder den last knikkende, knakt hem de minste wind. Zoo ging het Sparta: na al de Grieksche staten te hebben veroverd, zag het, zoodra Thebe afviel, al de overigen afvallen; en de naakte stam bleef, van al zijne takken beroofd. Dit kon Rome niet gebeuren, vermits zijn stam sterk genoeg was om alle tak gemakkelijk te dragen.

De voormelde handelwijs dus, benevens hetgeen wij later zullen noemen, maakte Rome groot en magtig. Titus Livius geeft zulks in twee woorden te kennen: *Crescit interea Roma Albae ruinis.*

Hoofdstuk IV.

De republieken hebben drie wegen ter uitbreiding ingeslagen.

Die de oude geschiedenissen nagaat, bemerkt dat de republieken drie wegen ter uitbreiding hebben. De eene is die, welken de oude Toskaners (2) kozen, namelijk een onderling verbond van verscheidene staten, waaronder geen den anderen in gezag of rang overtreft; van veroveringen maakt men dan elkander deelachtig, gelijk tegenwoordig de Zwitschers doen, en gelijk oudtijds de Acheërs en Etoliërs in Griekenland deden. En nademaal de Romeinen de Toskaners lang beoorloogden, zal ik, om de hoedanigheid van den eersten weg nog beter te doen zien, daarbij eenigzins vertoeven. Voor Rome's tijden, waren in Italië de Toskaners zeer magtig, op zee en te land; en ofschoon wij van hen geene eigenlijke geschiedenis bezitten, zijn er nogtans herinneringen en overblijfselen van hunne grootheid aanwezig, en weet men, dat zij eene volkplanting aan de noordelijker kust aanleiden; deze stad, Adria genoemd, was zoo belangrijk, dat zij der zee, welke de Latijnen nog de Adriatische heeten, haren naam gaf. Verder weet men, dat hunne wapenen heerschten van den Tiber tot aan de Alpen, die het bolwerk van Italië uitmaken. Twee honderd jaren bevorens de Romeinen aanmerkelijke magt verwierven, verloren de Toskaners het gebied over het land, hetwelk men thans Lombardije noemt; deze streken namelijk werden door de Galliërs veroverd, die, hetzij uit noodzakelijkheid, hetzij uit begeerte naar de rijke voortbrengselen, inzonderheid den wijn, onder hunnen aanvoerder Bellovesus, in Italië vielen, en na het verslaan en verjagen der bewoners, hun land innamen, aldaar vele steden bouwden, en het land Gallië noemden, naar den naam dien zij toen droegen, en dien zij behielden tot dat zij door de Romeinen ten onder werden gebragt.

De Toskaansche staten, twaalf in getal, waaronder Clusium, Veï, Fiesole, Arrezzo, Volterra en andere, leefden dus in onderlinge staatkundige gelijkheid met elkander verbonden, en breidden alzoo hun gebied uit; buiten Italië evenwel maakten zij geene veroveringen: zelfs bleef een groot gedeelte van dat land door hen onaangerand, om redenen nader te melden.

De tweede weg is, zich bondgenooten toe te voegen, met dien verstande nogtans, dat het opperbevel, de zetel des gebieds, en de naam der ondernemingen u blijven: dit was de weg, welke de Romeinen kozen (3).

(2) Etrusceers.

(3) »*Ad hoc, populo Romano, jam a principio inopi, melius visum, amicos, quam servos, quaerere: tutiusque rati, volentibus, quam coactis, imperitare.*" Sallust. Bell. Jug. C. 102.

De derde weg is, zich volstrekte afhangelingen te maken, gelijk de Spartaners en Atheners deden.

Van die drie wegen is de laatste geheel oudoelmatig, zoo als men zulks uit het voorbeeld der twee laatstgenoemde republieken ziet; welke het verkrijgen van meer gebied dan zij behouden konden, ten val bragt.

Want de taak om met geweld staten te beheerschen, inzonderheid die, welke aan vrijheid gewoon waren, is eene ongemakkelijke en gevaarvolle onderneming (4): waartoe altoos eene groote magt van wapenen gevorderd wordt. En om die te bezitten, is het noodig, bondgenooten te hebben die u helpen, of de bevolking van uwen staat te vermeerderen. En naardien noch Sparta noch Athene voor eene dier vereischten zorgden, was hunne handelwijze ondoelmatig. Rome daarentegen, door zich van beide te verzekeren, bereikte eene nooit gekende magt: eene magt, die nimmer evenaard werd, omdat Rome's handelwijs nimmer navolging vond. Over geheel Italië telde het talrijke bondgenooten, welke in vele opzigten dezelfde regten bezaten; maar evenwel had het, gelijk ik zeide, zich den zetel des gebieds en het oppergezag voorbehouden; zoodat die bondgenooten, zonder het te bemerken, met hunne eigene krachten en hun eigen bloed zich zelven onder het juk bragten. Want toen zij Rome's legers buiten Italië vergezelden, en vreemde rijken in provinciën hielpen hervormen, erkenden die volkeren, welke, gewoon onder koningen te leven, zich over hunne onderwerping niet bekommerden, geen ander oppergezag dan dat van Rome; vermits zij door zoogenaamde Romeinsche legers waren overwonnen, en eenen Romeinschen gezagvoerder verkregen. Op die wijze zagen zich Rome's bondgenooten in Italië op eenmaal omringd van Romeinsche onderhoorigen en gedrukt door eene zeer sterke stad, gelijk Rome was: toen zij vervolgens hunne onvoorzigtigheid bemerkten, was het geen tijd meer, ze te verhelpen; zoo veel gezag had Rome door zijne vreemde provinciën verkregen, en zoo veel kracht bezat het in zich zelf, eene zeer groote en zeer krijgshaftige stad. Mogten toen de bondgenooten, om hunne krenkingen te wreken, zamenspannen en te wapen loopen; spoedig waren zij verslagen, en hun toestand verergerde nog; want van bondgenooten werden zij nu insgelijks onderhoorigen. Deze handelwijze, zoo als ik zeide, werd door de Romeinen alleen gevolgd; en toch kan eene republiek, die zich uitbreiden wil, geenen anderen weg inslaan; ten minste de ondervinding geeft er geenen zekerder of doelmatiger aan de hand.

De boven beschouwde weg van verbonden (dien der Toskaners, der Acheërs en der Etoliërs voorheen, en der Zwitsers ten onzen tijde) is na dien der Romeinen, de beste; want daar men op denzelven zich niet aanmerkelijk uitbreiden kan, heeft zulks twee heilzame gevolgen: vooreerst, dat gij u niet ligt eenen oorlog op den hals haalt; ten tweede, dat gij het weinige, hetwelk gij inneemt gemakkelijk kunt behouden. Het uitbreiden gaat er bezwaarlijk, omdat het staatsligchaam uit afzonderlijk willende republieken bestaat, waar het bestuur niet éénen zetel heeft; zoodat men er moeijelijk raadplegen en besluiten kan (5).

Daarbij vindt men er weinig heerschzucht; want nademaal verscheidene staten aandeel aan de verovering zouden moeten bekomen, is zij minder aanlokkelijk voor hen, dan een eenig gemeenebest, hetwelk dezelve alleen zou genieten. Buitendien zijn ondernemingen van verbondene staten niet zoo spoedig ten uitvoer te brengen dan die van eenen eenigen. Verder leert de ondervinding, dat een dergelijk verbond zekere grenzen van uitbreiding heeft, en zelden het getal van twaalf of veertien staten te boven ging; ook is het natuurlijk, dat zij hun aantal niet verder pogen te vermeerderen: want eenmaal in staat om zich, naar hun oordeel, tegen iedereen te kunnen verdedigen, begeeren zij geen grooter gebied; eensdeels, omdat zij geene meerdere magt noodig hebben, anderdeels, omdat zij geen voordeel in veroveringen zien, uit hoofde van boven vermelde redenen; een van beide zouden zij anders moeten doen, of voortgaan met zich bondgenooten toe te voegen, — en dan zou de menigte verwarring baren, — of zich onderhoorigen maken. En nademaal zij hierin moeijelijkheid en niet veel nut zien, maken zij er geen werk van. Wanneer zij derhalve zoo talrijk geworden zijn, dat zij meenen in veiligheid te kunnen leven, leggen zij zich op twee zaken toe: vooreerst op het ontvangen van aanbevolenen en het verleenen van bescherming, om daardoor van alle kant geld te trekken, hetwelk zij gemakkelijk onder elkander verdeelen kunnen; ten tweede, op het oorlog voeren voor anderen, en tegen soldij aan dezen en genen vorst, krijgsvolk te leveren; gelijk ten huidigen dage de Zwitsers doen, en gelijk voorheen de andere aangehaalden deden. Titus Livius getuigt dit, (6) als hij verhaalt, dat toen bij gelegenheid van een gesprek tusschen Philippus koning van Macedonië en Titus Quinctius Flaminius, een pretor der Acheërs zich in hetzelve gemengd had, dezen door Philippus hunne geldzucht en trouweloosheid voorgeworpen werd, zeggende, dat de Etoliërs zich niet schaamden, als bondgenooten met den eenen ten strijde te trekken en te gelijker tijd manschappen aan diens vijand te leveren, zoodat men dikwerf in de wederzijdsche rangen Etolische vanen zag.

(4) »*Nec unquam satis fida potentia, ubi nimia est,*" Tacit. Hist. II, 92.

(5) Vergelijk Thucydides, I. 141.

Men bemerkt dus dat deze bondstaten altijd denzelfden weg volgden en dezelfde uitkomsten hadden. Men ziet verder, dat het maken van onderhoorigen altijd een zwak middel was, weinig voordeel opleverde, en zelfs den staat, die daarin de maat overschreed ten verderve bragt. Maar zijn die onderhoorigen nutteloos voor gewapende republieken, voor ongewapende zijn zij noodlottig; gelijk zulks in onze dagen de Italiaansche gemeenebesten ondervonden. De ware weg dus is die, welken de Romeinen insloegen; weshalve zij des te meer lof verdienen, omdat voor Rome niemand dien betrad, na Rome niemand dien volgde. Wat bondstaten betreft, onder dier navolgers kan men thans alleen de Zwitsers en het Swabisch (7) verbond tellen. Doch gelijk later zal gezegd worden, al de Romeinsche instellingen, zoo wel die, welke tot de binnenlandsche, als die, welke tot de buitenlandsche zaken behooren, worden ten onzen tijde niet alleen niet nagevolgd, maar geheel en al in den wind geslagen; daar sommigen ze als onwaar, anderen ze als onmogelijk, anderen weder ze als ongepast en nutteloos beschouwen; zoo dat wij, ten gevolge dier dwaasheid, de prooi zijn van een ieder, die goed vindt ons land af te loopen.

Maar bijaldien dan al het navolgen der Romeinen ongemakkelijk schijnt, zou althans het voorbeeld der oude Toskaners nagevolgd kunnen worden, vooral door de Toskaners van heden. Want indien het genen, om gezegde redenen, niet gelukte een rijk gelijk aan dat van Rome op te rigten, verkregen zij evenwel in Italië die magt, welke eene dergelijke vereeniging toelaat. Hun staat genoot ten minste langen tijd veiligheid, werd geroemd om zijn bestuur en zijne wapenen, en muntte uit in zedelijkheid en godsdienst. Wel is waar werd die magt en luister eerst door de Galliërs verminderd, vervolgens door de Romeinen vernietigd; en zoo vernietigd, dat ofschoon, tweeduizend jaren geleden, de Toskaansche magt groot was, er tegenwoordig echter geen aandenken meer van bestaat. Dit deed mij nagaan waaraan die vergetelheid van het verledene te wijten is; het volgende hoofdstuk zal mijne gevoelens daaromtrent behelzen.

(6) XXXII. 34.

(7) *La lega di Svevia.* Machiavelli bedoelde waarschijnlijk de Duitsche staten.

De schipbreuk en gevangenschap eener Engelsche dame (1) in China.

Door haar zelve beschreven in eenen brief uit Ningpo van 19 februari 1841.

Waarde vriend! — Verleden zondag ontving ik met de gelukkige vredestijding en de vrolijke hoop op eene spoedige bevrijding uit de gevangenis tevens uwen vriendelijken brief waarin gij der zwervelinge zoo welwillend een vaderland aanbiedt. De Almagtige alléén die de harten proeft, kent de diepte mijner dankbaarheid voor de overgroote goedheid die gij mij in mijn ongeluk bewijst; daar het mij slechts vergund was opene brieven af te sturen, kon ik mijn gevoel niet uitdrukken. Ik hoop dat gij mij daarom niet voor ondankbaar gehouden hebt. Daar ik nu onbewimpeld schrijven kan, zal ik beproeven u de treurige bijzonderheden van de vreesselijke schipbreuk van den *Kite* en de volgende lotgevallen te verhalen, voor zoo verre mijn geheugen en de weinige aanteekeningen die ik van tijd tot tijd op het papier bragt mij zulks veroorloven. Moge de Almagtige mij tot deze waarlijk treurige taak de noodige kracht geven! Ik reken op uwe toegevendheid voor de gemoedsstemming waarin ik schrijf.

Opdat gij, waarde vriend, de omstandigheden in hunnen zamenhang verneemt, moet ik tot den 10 september teruggaan, den dag waarop zich de *Kite* weder op weg

(1) Anna Noble, echtgenoot van den kapitein van den brik *Kite*, een schip in dienst der Oostindische kompagnie. Deze brief is uit de dagbladen van Bombay ontleend.

naar Tschoesan bevond. Tot aan den 15den ging alles goed, en wij hoopten in twee dagen in Tschoesan te zijn. Ach, hoe ijdel zijn menschelijke verwachtingen! Tegen den middag liep het schip op eene vreesselijke zandbank (Quicksand) die op geene kaart was opgegeven. De stoot was zoo hevig als gevaarlijk. Alle pogingen om weder vlot te raken waren te vergeefs, en in weinige oogenblikken, bijna voor wij denken of spreken konden, of ik, helaas! slechts den tijd had mijn lief kind uit de kajuit te halen, sloeg het schip met vreesselijk gekraak op zijde, en ieder schepsel aan boord, met uitzondering van mijn arm kind, werd met ongeloofelijke hevigheid in zee gestort. Het oogenblik was zoo ijsselijk, dat ik niets zag. Of mijn beminde gade, die tot het laatst toe bevelen had uitgedeeld, in de kajuit ijlde om zijn kind te redden, dan of hij met de overigen in het water viel weet ik niet. Maar ach! van hem werd niets meer gezien noch gehoord. Zijne laatste woorden tot mij waren: »Houd u vast ANNA." Ik zal ze nooit vergeten. Mijn kind moet in de wieg zijn omgekomen. Ik sidder als ik aan beider lot denk. O! hoe dikwijls heb ik gewenscht hun graf te deelen, maar God wilde het anders. Ik weet dat ik onregt had met tegen zijne beschikking te morren, maar als gij mijn bijna voorbeeldeloos lijden kent, zult gij mij misschien niet te streng beoordeelen. Wat mij betreft, zoo spartelde ik eenige oogenblikken onder water, tot dat het mij gelukte eenen der ijzeren stangen te grijpen, waarmede de boot achteraan was opgehangen, en daaraan klemde ik mij vast, mijn lijf hing nog in het water, en de golven stortten zich met hevigheid over mij heen. Een arme kleine hond had de vlugt op mijne borst genomen; ik kon het niet over mij verkrijgen hem weg te drijven, maar door uitputting moest ik wel. Mijn geliefd kind viel mij weder in, o! had ik dat zoo in mijne armen gehad, ik ware duizendmaal liever gestorven. Luitenant DOUGLAS verhief zich digt bij mij, en, of schoon hij mij niet terstond kon helpen, zoo zal ik mij toch steeds dankbaar herinneren hoe vriendelijk hij mij troostte, terwijl hij met bewonderingswaardige tegenwoordigheid van geest de noodige schikkingen maakte om aller leven te redden. O! kon ik u het tooneel van dit oogenblik schilderen: het schip op zijde geslagen, mast en zeilen in de golven gedoken, eene menigte personen naar boven worstelende, en zich aan het wrak vastklemmende; verschrikking op aller gelaat en daarbij het vreesselijke gebulder der branding. Luitenant DOUGLAS had eindelijk met den eersten officier, den heer WITTS, en twee matrozen eene boot vlot gemaakt; ik nog altijd zwevende bezat nog even kracht genoeg een been uit te strekken, een hunner vatte mij daarbij, trok de boot nader en hief mij er in. Daar de boot vol water was en de golven gestadig er over heen sloegen, zoo moesten zij om het zinken te voorkomen het touw afsnijden, en terstond werd zij door den stroom aangegrepen en van het wrak weggeslingerd. De overigen hadden zich nu op de bovenzijde van het schip vastgeklemd. Te vergeefs spande ik mijne oogen in om onder hen diegenen te ontdekken die mij zoo dierbaar waren. Ik zag allen, slechts hen niet. Ik trok in wanhoop de haren uit, ik riep hen tot dat zij mij niet meer konden hooren, dat zij naar mijnen echtgenoot en mijn kind zouden zoeken. Eenige uren zag men het wrak nog, en toen verloren wij het geheel uit het gezigt. Gij zoudt denken dat ik al dien tijd geweend en geklaagd had? Neen, mijne droefheid was te overweldigend. Mijn hart dreigde te bersten, en ik kon geenen traan vergieten. Bewegingloos als een standbeeld zat ik neder, en mijne oogen staarden naar de plaats waar het wrak verdwenen was. Het kleine anker van de boot was uitgeworpen, en de golven bruisten als steile muren aan weerszijden van ons vaartuig omhoog. Allerlei voorwerpen van het wrak kwamen voorbij drijven. Tegen vier uren draaide de wind tot ons voordeel, en na eenige angstige uren kregen wij het wrak weder in het gezigt. Toen wij naderbij kwamen vonden wij het schip in het zand gezonken, slechts het bovenste gedeelte van het takelwerk stak nog boven het water uit, en daar hingen de arme schipbreukelingen in. Wij gaven ons alle moeite om het wrak te bereiken, maar het was onmogelijk. Luitenant DOUGLAS zeide tot de mannen dat zij zich vlot zouden houden, en dat hij hoopte hun den volgenden morgen eenige hulp toe te brengen. Wij verlieten nu het wrak weder en de nacht brak aan. De heeren strekten zich op den bodem van de boot neder, ik bleef zitten en waakte bij het licht der sterren. Het was een schoone heldere nacht, maar ik behoef niet te zeggen dat hij mij zeer lang viel, en dikwijls begon ik met luitenant DOUGLAS te spreken, die slechts zeer weinig sliep.

Woensdag den 16den voeren wij in de vroegte naar het wrak terug, maar konden evenmin als vroeger bij de arme mannen geraken. Er werden eenige woorden gewisseld, en toen dreef ons de stroom weder weg. 's Namiddags herhaalden wij de poging voor de laatste maal, wisselden weder eenige woorden, en werden weder gescheiden. Wat gij gevoelden, kan hij zich slechts voorstellen, die in gelijken toestand verkeerd heeft. Ten tweede maal brak de nacht aan, en ik hield weder eene treurige wacht. Nu kegden wij het wrak niet meer vinden, en wij moesten tot het vreesselijke besluit komen dat de geheele manschap was omgekomen of door de Chinezen van het wrak was weggehaald. Het gevoel dat ik eene verlatene weduwe; en geheel alleen en eenzaam op de wereld was, werd mij allengs tot zekerheid. Nog hoopte ik, in weerwil dat alle hoop voor mij verloren scheen. Luitenant DOUGLAS die niet ophield mij bewijzen van zijne vriendschap te geven, voedde dit zoete bedrog in mijn hart. Ik kan niet zeggen wat ik aan dezen edelen man verpligt ben. Toen het hart mij dreigde te breken rigtte hij mij weder op met de woorden: »Geloof toch, waarde mevrouw NOBLE, de Almagtige heeft u voor eene betere toekomst bewaard." Zoo had hij steeds een zacht vriendelijk troostwoord voor mij, dat balsem in mijn bedrukt gemoed goot. Verplaats u een oogenblik in onzen toestand. Met ons vijven in eene kleine boot, weinig gekleed, de mannen in eene dunne kleeding, ik in een morgengewaad, zonder hoed of shawl, zonder schoenen, want deze waren door de zee weggespoeld; wij allen zonder levensmiddelen, zonder water, zonder zeilen, slechts met twee riemen voorzien, en in de nabijheid van des vijands land. Dezen morgen ontmoetten wij eene visschersboot; het waren wakkere maar arme lieden; zij gaven ons eenige drooge rijst, een weinig water en eene oude mat, om te beproeven er een zeil van te maken. Spoedig daarop werden wij een klein Engelsch vaartuig in de verte gewaar; nooit vergeet ik de vreugde die wij daarover gevoelden, en dan weder de droefheid toen het na eenigen tijd bleek dat wij ons vergist hadden. Tegen den avond vonden wij in zee eene kleine meloen; hiervan at ik een stukje en dit was het eerste voedsel dat ik sedert de schipbreuk nuttigde. Terwijl wij dus door wind en golven werden voortgedreven, meenden wij weder eene stoomboot te zien; wij hielden om ons te doen opmerken eenen riem in de hoogte, en hadden daarop een noodteeken geplaatst, maar wij hadden ons weder vergist. In den nacht braken de golven met zulk eene woede tegen onze kleine boot dat wij ieder oogenblik verwachtten dat zij zou zinken. Eene onzer riemen werd weggerukt; wij zelve waren doornat. Maar ook ditmaal behield ons de Almagtige; geprezen zij Zijn heilige naam! Luitenant DOUGLAS en ik baden te zamen; wij dankten God voor alle barmhartigheid, die Hij aan ons had uitgeoefend, en smeekten om zijne verdere bescherming. Wij waren zeer koud, maar voelden ons gesterkt. Donderdags ontmoetten wij weder eene boot; wij baden om ons naar Tschoesan te brengen, de Chinezen wilden het ons beloven, maar de meester van het schip weigerde. Onderwijl liepen zij met ons in een kanaal in en zeiden ons dat dit de weg was. Hier begon het een weinig te regenen, en tegen den nacht bevonden wij ons in eenen kleinen bogt midden onder eene menigte Chinezen. Zij schenen welgezind en bragten ons gekookte rijst. Zonderling — wij waren zoo lang zonder voedsel geweest, en toch had niemand in de boot over honger geklaagd, en ook nu werd er weinig van de rijst gegeten. De regen viel steeds sterker; wij legden ons in de boot op den grond, en spanden de oude mat als dak uit. Om 12 uur hoorde ik voetstappen; toen ik opzag bemerkte ik ongeveer twintig Chinezen, die met lantaarnen naderden. Verschrikt wekte ik luitenant DOUGLAS, maar zij schenen niets vijandigs te bedoelen, en gaven ons nog meer levensmiddelen. Des morgens was het zeer regenachtig. Wij gingen barrevoets in het huis van eenen Chinees, en zaten daar korten tijd; men beloofde ons eenig eten te gaan halen en ons dan naar Tschoesan te brengen. Wij volgden: men bragt ons, om voor den regen veilig te zijn, naar eenen tempel, daar verliet ons een der geleiders: wij kregen achterdocht, dat niet alles in orde was, en gingen weder naar onze boot. Ach het was te laat! Wij waren naauwelijks met den eenen voet in de bark toen wij achter ons eene sterke afdeeling soldaten zagen met eenen Mandarin en veel volk die ons vervolgden. Wij zagen nu duidelijk dat wij verraden waren; vlugt was onmogelijk, tegenstand te vergeefs. Ik steunde op den arm van luitenant DOUGLAS; hij stelde zich koen ter mijner verdediging voor mij, maar het hielp niets, want ook mij sloegen zij herhaaldelijk. Hierop sloegen zij ons ieder eenen keten om den hals, en snel ging het voorwaarts langs een pad dat geen drie voeten breed was, naar eene groote stad, en door alle straten rond. De menigte gaapte ons bij duizenden aan, zoodat wij er naauwelijks door konden. Hun woest geschreeuw was vreesselijk. (*Vervolg hierna.*)

Advertentiën.

Getrouwd:

J. C. VAN GROIN,
Kapitein der Infanterie,
en
M. E. C. LANGLOIS.

DOESBORGH,
den 13den Augustus
1841.

(*Eenige kennisgeving.*)

Mijne hartelijk geliefde Echtgenoote, *B. M. E. KRETCSHMER*, beviel heden zeer voorspoedig van eene DOCHTER.

ARNHEM,
den 15den Augustus
1841.

W. J. KRUIJT.

Heden overleed te EMMERICH, aan verval van krachten, in den gezegenden ouderdom van ruim 83 jaren, onze veel geliefde Vader en Behuwd-vader *R. PEELEN*. — Vrienden en Bekenden gelieven deze algemeene als bijzondere kennisgeving aan te nemen.

Loo, bij ARNHEM,
den 13den Augustus
1841.

W. PEELEN,
Uit aller naam.

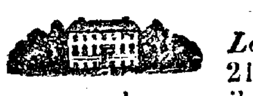

Te *Doesborgh*, in het *Heeren-Logement*, zal, op Zaturdag den 21sten Augustus 1841, in het openbaar worden geveild, en 14 dagen later, zijnde Zaturdag den 4den September 1841, beide des voormiddags ten 11 uur, finaal worden verkocht:

Een aanzienlijk HEERENHUIS en ERVE, te *Doesborgh* in de Koetsveldstraat, hebbende *acht* ten deele zeer ruime en behangen KAMERS, verwulfde KELDERS, grooten MOESTUIN met fijne Vruchtboomen; voorts eene SCHUUR met afzonderlijke WONING; te zamen groot 15 Roeden en 50 Ellen.

Narigt te bekomen ten Kantore van den Notaris Mr. *W. C. KETJEN*, te *Doesborgh.*

In twee termijnen, op Maandagen den 13den en 20sten September aanstaande, des morgens ten 10 ure, zal de Heer Ridderschapsraad, *BARON VON HERTEFELD*, ten huize van den Heer *P. A. VAN AERSSEN*, te *Goch*, op zeer aanzienlijke voorwaarden, om met 1°. Maart 1842 te aanvaarden, openlijk ter verkoop aanbieden:

a. Eenen te *Höst*, in de nabijheid van *Calbeck*, *Goch* en *Weeze*, aan *de Niers* gelegen, bijzonder goed beklanten KOREN-WATERMOLEN met MOLENAARSWONING en KORENSCHUUR.

b. Eenen bij *Weeze* gelegen massiven KORENWINDMOLEN, beide met twee maalgangen voorzien.

Goch, den 11den Augustus 1841.

INGENMEIJ,
Notaris.

Uit de hand te koop:

Eene KOETS, eene CALÊCHE en een ligt ZOMERWAGENTJE, voor vier personen.
Te bevragen bij den Timmerman *UITERWIJK*, te *Zutphen.*

††§ Op EERSTE en VOLDOENDE ††HYPOTHEEK is *f* 2000 ad. 5 pCt. te † krijgen. Adres *franco* bij den Notaris *SMINCK* te *Lobith.*

P. PINKHOFF,

GEËXAMINEERD TANDMEESTER,

van Arnhem,

berigt zijne geabonneerden en begunstigers dat hij den 17den en 18den dezer bij den Heer *A. LIJSEN*, in de *Groote Zwaan* te *Zutphen*, en den 19den bij den Heer *M. J. SEIJLDERS*, in het *Oude Kromhout* te *Brummen*, te spreken of te outbieden zal zijn.

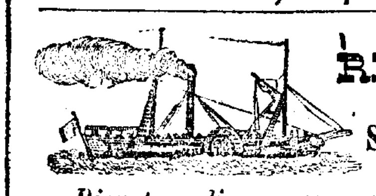

RIJN EN IJSSEL-STOOMBOOT-MAATSCHAPPIJ.

Dienstregeling voor de maanden Augustus & September 1841.

Van *Amsterdam* naar *Kampen*, behalve Dingsdags, dagelijks des morgens ten 6 ure.

Van *Kampen* naar *Amsterdam*, behalve Dingsdags, dagelijks des namiddags ten 3 ure.

Van *Amsterdam* naar *Arnhem* en *Keulen*, Maandags, Donderdags en Zaturdags des morgens ten 6 ure.

Van *Kampen* naar *Arnhem* en *Keulen*, Maandags, Donderdags en Zaturdags des morgens omstreeks 12 uur.

Van *Arnhem* naar *Keulen*, Zondags, Dingsdags en Vrijdags des morgens ten 6 ure.

Van *Keulen* naar *Arnhem* en *Amsterdam*, Dingsdags, Donderdags en Zaturdags des morgens ten 6 ure.

Van *Arnhem* naar *Kampen* en *Amsterdam*, Zondags, Woensdags en Vrijdags des morgens ten 5 ure.

In correspondentie met diligence-diensten van *Kampen* over *Zwolle* naar *Groningen*, *Almelo*, *Oldenzaal*, *Bentheim*, *Enschedé* & *Munster*, en van *Amsterdam* over *Haarlem*, *'s Hage* en *Delft* naar *Rotterdam*, breeder omschreven bij affiches.

Nadere informatiën aan de Kantoren van Heeren Agenten der Maatschappij en aan de Kantoren der correspondeerende diligence-ondernemingen.

NEDERLANDSCHE STOOMBOOT-MAATSCHAPPIJ.

Dienst tusschen Rotterdam, Arnhem, Keulen en Mainz.

Voor de maand *Augustus* 1841.

Van *Arnhem* naar *Rotterdam:* dagelijks des morgens ten $9\frac{1}{2}$ uur.

Van *Arnhem* naar *Emmerik*, *Dusseldorp* en *Keulen*, dagelijks des middags ten 4 ure.

Van *Arnhem* naar *Emmerik*, *Keulen*, *Coblents* en *Mainz:* elken Zondag, Dingsdag, Donderdag en Zaturdag.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 16 Aug. 2 El 0 Palm 7 Duim; gew. 0 Duim; gev. 0 D.

Te Arnhem, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.